

zaaknummer: 546938
afdelingsnaam: BenO-Sociaal Domein
steller: Badeen Pedawi
telefoonnummer 035 629 2456

onderwerp: conceptbegroting 2020 Werkvoorzieningschap Tomingroep

Voorstel

1. In te stemmen met de conceptbegroting 2020 Tomingroep.
2. De bijgaande “zienswijze gemeente Hilversum op conceptbegroting 2020 Tomingroep” in te dienen bij het Algemeen Bestuur van het Werkvoorzieningschap Tomingroep.
3. Kennis te nemen van de conceptjaarrekening 2018 Tomingroep.

Samenvatting

Het Werkvoorzieningschap Tomingroep voert de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit voor de negen gemeenten in de regio Gooi- en Vechtstreek, Almere en Eemnes en biedt via Tomingroep BV werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast biedt zij ook scholing, begeleiding en bemiddeling. Alle bedrijfsactiviteiten worden uitgevoerd door Tomingroep BV waarvan het Werkvoorzieningschap Tomingroep de enige aandeelhouder is.

De raad dient de conceptbegroting 2020 van Tomingroep goed te keuren en kan daarnaast op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen een zienswijze indienen hierop. Daarnaast dient zij kennis te nemen van de conceptjaarrekening 2018. Van rechtswege wordt van de raad geen zienswijze gevraagd op de conceptjaarrekening 2018.

Gezien de verwachte geconsolideerde (samengevoegde) positieve resultaten in de meerjarenraming van Tomingroep (Werkvoorzieningschap én BV) is het advies om in te stemmen met deze conceptbegroting en daarnaast bijgaande zienswijze hierop in te dienen, waarin de gemeenteraad zich positief uitlaat over het meerjarig perspectief en zich uitspreekt voor een actievere rol van Tomingroep in de regionale en lokale doelstellingen van de Participatiewet.

Inleiding

De eerste verantwoordelijkheid van Tomingroep (het ‘Schap’) is om goede uitvoering te geven aan de sociale werkvoorziening (hierna: SW). De gemeenten hebben daarnaast Tomingroep eind 2017 de opdracht gegeven om een inclusieve werkgever te zijn voor zoveel mogelijk mensen met een uitkering.

Dit heeft twee doelen: werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt enerzijds en de sociale werkvoorziening betaalbaar houden door inkomsten te genereren die het tekort aan de SW-kant compenseren anderzijds. Sinds de invoering van de Participatiewet komen er geen nieuwe SW-medewerkers meer bij in het Schap.

Daarom is in 2017 de bestuurlijke opdracht van gemeenten aan de Tominggroep gegeven om:

1. de uitstroom van SW-medewerkers te compenseren door instroom van Participatiewet-medewerkers in de renderende bedrijfsonderdelen;
2. te zorgen dat de werkgelegenheid voor de SW-medewerkers gegarandeerd blijft;
3. te zorgen dat het bedrijf financieel gezond blijft en zo het tekort op de SW-subsidie te compenseren;
4. te mogen groeien als dat nodig is om het tekort op de SW-subsidie goed te maken en ook als het leidt tot extra werkgelegenheid voor Participatiewet-medewerkers.

De Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Tominggroep en relatie Tomin BV

De gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek en de gemeente Almere hebben in 1988 de Gemeenschappelijke Regeling Tominggroep (het Werkvoorzieningschap) opgericht. De gemeenten hebben hun bevoegdheden en verplichtingen op grond van de Wet sociale werkvoorziening (hierna: Wsw) overgedragen aan het Schap. Het Schap heeft voor deze taak Tominggroep BV aangewezen als werkverband in de zin van de Wsw. De werknemers in de sociale werkvoorziening (hierna: sw) werken volgens een volwaardige arbeidsovereenkomst bij het Schap en zijn collectief gedetacheerd bij Tominggroep BV. Volgens de samenwerkingsovereenkomst tussen het Schap en de BV is vastgelegd welke activiteiten Tominggroep BV uitvoert om sw-medewerkers te helpen bij het verkrijgen van een betaalde baan binnen of buiten Tominggroep. De gemeenten verlenen jaarlijks een bijdrage aan het Schap voor de uitvoering van de Wsw. Deze bijdrage wordt gedekt uit de middelen die Hilversum jaarlijks in de algemene uitkering (t.w. de Integratie Uitkering Participatie) ontvangt en bedraagt ruim €7 mln.

Beschouwing college Hilversum van jaarrekening Schap 2018

1. De rijksbijdrage per medewerker in de sociale werkvoorziening is structureel niet dekkend voor de werkelijke personeelslasten. Dat leidde in 2018 tot een negatief 'subsidieresultaat' voor het Schap dat is aangevuld vanuit het eigen vermogen van de BV. Dit gerealiseerde subsidieresultaat over 2018 is uiteindelijk minder negatief dan was begroot.
2. Het resultaat van het Schap is slechter dan in 2017. Het minder aantal Sw'ers leidt tot minder productie aan de Sw-kant waardoor een grotere aanvulling op dit tekort nodig was vanuit Tomin BV.
3. Anderzijds wordt de rijksbijdrage minder hard afgebouwd dan voorzien en is het perspectief voor 2019 en 2020 beter dan het resultaat 2018.
4. Vanwege de compensatie van het nadelig resultaat van het Schap vanuit het eigen vermogen van Tomin BV is geen sprake van een financieel risico.
5. Het netto resultaat van Tomin BV in 2018 is gestegen ten opzichte van 2017.

Beschouwing college van het financieel meerjarenperspectief van het Schap: ontwikkeling en risicobeheersing

1. Door de natuurlijke uitstroom daalt het aantal SW'ers in 2020 en daarmee dalen ook de personeelslasten. Dat betekent aan de andere kant ook minder inkomsten vanuit de rijksvergoeding.
2. Het compenseren van de natuurlijke uitstroom met instroom uit andere doelgroepen Participatiewet vraagt om een intensivering van het Schap. De BV dient te zorgen voor passende werkgelegenheid en opdrachten voor deze groep.

3. Deze ontwikkelingen en doelstellingen vragen niet alleen de focus op gemeentelijke opdrachten maar vooral een focus op externe kansen om zo de afhankelijkheid van gemeentelijke opdrachten te beperken waar mogelijk en nodig.
4. De begroting 2020 is in lijn met de ontwikkelingen en vertoont in financieel opzicht geen verrassingen. De financiële positie van Tomingroep is goed in vergelijking tot andere SW-bedrijven. We zien wel een uitdaging in het perspectief waardoor de doelstellingen uit het bedrijfsplan daadwerkelijk gehaald moeten worden om de doelen te kunnen bereiken. Het college volgt dit met belangstelling.
5. Vanuit het regionale arbeidsmarktbewerkingsplan en het lokale uitvoeringsplan Focus op werk ziet het college kansen voor Tomingroep om in 2020 meer inwoners uit Hilversum vanuit de Participatiewet naar werk te begeleiden en ondersteunen. Het college verwacht hier veel van en is ambitieus: de komende jaren willen we 25% meer mensen t.o.v. 2017 uit de Participatiewet naar werk begeleiden.
Het college verwacht actieve inzet van Tomingroep om hier een bijdrage aan te leveren. Tomin is een werkgever in deze regio maar wel met een bijzondere status en bovendien een inclusief werkgever met kennis van het begeleiden van de doelgroepen Participatiewet en van de arbeidsmarkt. Van Tomin wordt daarom verwacht dat initiatieven worden genomen voor bijvoorbeeld statushouders en voor een centralere rol van Tomin in bijvoorbeeld een payroll-functie richting werkgevers waarbij Tomin blijvend begeleiding en ontzorging aan werkgevers biedt.

Samenwerking met Sociaal Plein

Op meerdere vlakken werken de Tomingroep en het Sociaal Plein samen. We investeren beide in deze samenwerking. Maandelijks vindt er op directieniveau afstemming plaats. Er is veelvuldig contact tussen de uitvoerende medewerkers van het Sociaal Plein van de Tomingroep. Het WerkgeversServicePunt staat in direct contact met de Tomingroep om de vacatures zoveel als mogelijk in te vullen met kandidaten van het Sociaal Plein. Met name in de schoonmaak, groenvoorziening en metaal zijn kansen voor onze inwoners.

Voor sommige inwoners is de stap naar een baan nog net te ver. Tomingroep biedt deze inwoners de kans om werkervaring op te doen bij een van de bedrijfsonderdelen. Soms is dit een opstap naar een baan bij de Tomingroep zelf. Tomingroep biedt beschut werk aan inwoners met een indicatie beschut werk. Het Sociaal Plein heeft hierin een regisserende rol.

Probleemstelling/doel

1. Continuïteit in 2020 in de uitvoering van de sociale werkvoorziening voor werknemers uit Hilversum in de Sociale Werkvoorziening
2. De raad kennis te laten nemen van de financiële positie van het Werkvoorzieningschap Tomingroep via de jaarstukken 2018 en de conceptbegroting 2020.
3. Een zienswijze op de meerjarenbegroting te geven conform de afspraak in Hilversum dat altijd een zienswijze gegeven wordt over de financiële positie van de verbonden partijen.

Argumenten

1. *Ook in 2020 kan het verwachte subsidietekort in het Schap op basis van voorliggende conceptbegroting worden opgevangen door de BV waardoor de financiële stabiliteit van het bedrijf gegarandeerd is.*
Dit heeft vooral te maken met een minder snelle afbouw van de rijksvergoeding per medewerker. Tegelijk is het netto resultaat van de BV in 2018 gestegen en dat wekt vertrouwen in de koers van het bedrijfsplan.

2. *Het perspectief voor de komende jaren laat een afnemend subsidieresultaat zien voor het Schap.*

Lagere kosten door minder formatie betekent een lager tekort. Anderzijds vraagt dit ook goede uitvoering van de bestuursopdracht om de tekorten aan de SW kant te kunnen blijven compenseren en de mogelijke groei van Tomin BV te kunnen realiseren.

3. *Regionaal is de advisering afgestemd en bestuurlijk positief gereageerd op de voorliggende conceptbegroting.*

De voortgang in de doorontwikkeling van Tomin BV en de zorg voor de kwetsbare doelgroep in het Schap zijn gebaat bij eenduidigheid en rust in de regionale samenwerking. Daarom wordt zowel ambtelijk als bestuurlijk intensief samengewerkt. Ook is in 2017 een ambtelijke regiegroep ingesteld die samenwerkt met Tomin om nog meer lijn in de samenwerking te brengen zodat bestuurders in het Algemeen Bestuur zich goed voorbereid en geadviseerd voelen.

Kanttekeningen

1. *De kritische samenhang tussen Schap en BV bevat per definitie een kwetsbaarheid.*

De subsidie in het Schap wordt geleidelijk aan verlaagd vanuit het Rijk. Deze afbouw stopt na 2020. Door het gekozen mechanisme van compensatie vanuit de omzet uit Tomin BV bestaat een afhankelijkheid. Dit is geen financieel risico. Er is voldoende eigen vermogen en gemeente leveren geen extra financiële bijdrage aan de sociale werkvoorziening.

2. *Door de constructie Schap-BV ontstond in het verleden het gevoel van 'te weinig grip' bij college en raad.*

Daarom heeft Hilversum om aanvullende prestatieafspraken en monitoring gevraagd. Deze aanbeveling is overgenomen door Tomin en zijn in 2018 voorbereid. Het nieuwe bestuur heeft begin 2019 de ambtelijke opdracht gegeven om deze afspraken aan te scherpen en voor de zomer 2019 aan het AB voor te leggen.

3. *Landelijke ontwikkelingen in de rijkssubsidie hebben invloed op de begroting van het Schap waar gemeenten geen invloed op hebben.*

Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de hoogte van de landelijke budgetten als aan politieke ontwikkelingen rondom de Participatiewet.

4. *De winsten uit de BV vloeien terug naar het Schap en worden daar samengevoegd met het resultaat van het Schap.*

Sinds de invoering van de Participatiewet komen er geen nieuwe SW-medewerkers meer bij. De winst die Tomingroep maakt, gebruiken de gemeenten om het tekort op te vangen dat ontstaat doordat de SW-subsidie terugloopt. Het Schap keert deze winst uit aan de deelnemende gemeentes volgens een bepaalde verdeelsleutel die gebaseerd is op het percentage SW-medewerkers die een bepaalde gemeente levert. De verdeelsleutel houdt geen rekening met het aantal opdrachten die een bepaalde gemeente aan Tomingroep BV gunt. Dit punt (de verdeelsystematiek van de dividenduitkering aan de gemeentes) staat op de agenda van het huidige bestuur. Er bestaan geen afdwingbare afspraken over dit onderwerp. Het huidige bestuur heeft in een recente vergadering in maart 2019 afgesproken om hier in den minne eenduidige afspraken over te gaan maken.

Financiën

1. *Geconsolideerd resultaat Schap/BV in begroting 2020 ten opzichte van ambities bedrijfsplan 2017/2018*

Jaarrekening 2018 en begroting 2020	2017	2018	2019	2020	2021	2022
resultaat Schap	-307	342	530	987	973	949
resultaat BV	-258	-586	-697	-1.383	-1.390	-1.404
Geconsolideerd resultaat	-565	-244	-167	-396	-417	-455

Doel bedrijfsplan 2017	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Resultaat Schap	Nvt	355	530	1.206	1.179	1.168
Resultaat BV	Nvt	--825	-697	-1.383	-1.390	-1.404
Geconsolideerd resultaat	Nvt	-470	-167	--177	-211	-236

bedragen x € 1.000

+/-: verlies

-/-: winst

Toelichting

Ten opzichte van het bedrijfsplan zien we voor 2020 en verder een bijstelling in de begroting. Deze wordt voornamelijk verklaard door het afnemend aantal Sw'ers waardoor de druk op de BV om de tekorten in het Schap te dekken, groeit. Aan de inkomstenkant geldt dat de rijksvergoeding per Sw'er minder snel wordt afgebouwd. Uiteindelijk laat hierdoor de begroting een verslechtering van ca. 2 ton jaarlijks zien. Deze is aan te vullen vanuit het eigen vermogen.

2. Resultaat Schap 2018 ten opzichte van resultaat Schap 2017

Het geconsolideerd jaarresultaat van het Schap over 2018 is positief. Maar het netto resultaat van het Schap was in 2018 € 342.000 negatief (ten opzichte van het positieve resultaat uit 2017 van € 307.000. Dit is op te vangen door de aanvulling vanuit het eigen vermogen van de BV. Dit punt vraagt dit wel aandacht en goede sturing op de uitvoering van het bedrijfsplan.

3. Begroting Schap 2020 ten opzichte van basisafspraken begroting Schap-gemeenten

- Gemeenten stellen in 2020 een WSW budget van € 25.391 per SE¹ beschikbaar aan Tomingroep. Dit is een aanname want het definitieve bedrag per SE voor 2019 wordt in het najaar van 2019 bepaald door het ministerie van SZW.
- Het budget wordt door het Rijk 1 op 1 beschikbaar gesteld aan gemeenten en via gemeenten aan het Schap.
- Door de teruglopende Sw-populatie wordt in de begroting voor 2020 uitgegaan van een WSW bezetting die ultimo 2019 7 % lager is dan de gerealiseerde bezetting per ultimo 2018. Het aantal of SE wordt in 2020 verondersteld verder te dalen met -4,6% naar 766,72 SE per 31 december 2020.
- De begroting van de loonkosten voor 2020 is gebaseerd op 823,72 SE (WSW) gemiddeld.
- Er wordt uitgegaan van een stijging van de loonkosten met 3 %.

Uitvoering

1. De commissie verbonden partijen van 12 juni 2019 krijgt dit voorstel voorgelegd ter advisering aan de raad.

¹ SE= Standaard eenheid. Een standaardeenheid (SE) is een eenheid die overeenkomt met een arbeidsplaats voor een werkweek

van 36 uur (ofwel 1 fte) gecorrigeerd voor de ernst van de handicap (matig of ernstig)

2. Indien de commissie een raadsbehandeling adviseert zullen advies en zienswijze worden aangeboden aan de raad in de raadsvergadering van 26 juni 2019.
3. Aan het Werkvoorzieningschap Tomin wordt gecommuniceerd dat de Hilversumse zienswijze op 26 juni 2019 behandeld zal worden in de vergadering van de gemeenteraad.
4. Het Algemeen Bestuur van Tomingroep stelt de conceptbegroting 2020 inclusief de zienswijzen en de conceptjaarrekening 2018 vast op 27 juni 2019 en dient deze in bij de Provincie Noord-Holland. Daarna ontvangen de gemeenteraden een kopie van de vastgestelde begroting 2020.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris, de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes

Bijlage(n)

1. zienswijze gemeente Hilversum op conceptbegroting 2020 Tomingroep
2. conceptbegroting 2020 Tomingroep
3. toelichting bij conceptbegroting 2020 Tomingroep
4. conceptjaarrekening 2018 Tomingroep
5. accountantsverslag bij conceptjaarrekening 2018 Tomingroep
6. informatiebrief Tomingroep voor raadsleden